

Forhold, saaledes at der, naar der kommer en ny Købmand, og der bliver Tale om at stemme om, hvorvidt han skal have Ret til Udsalg, vil være en Del, der siger: Hvorfor skal han have Ret til at sælge Brændevin? Vi kunne saamænd nok klare os med den ene, der er. Folk have lige let ved at faa det, enten Udsalget er paa den ene eller den anden Side af Gaden. Nej, skulde der naas noget, skulde det være, at der ingen var i Kommunen, der havde Ret til at sælge Spiritus. Ogsaa dette er et af de Forhold, jeg henstiller at overveje, saaledes at det, der stemmes om, naar Talen er om Salg af spirituøse Drikke, er, hvorvidt der overhovedet skal være Udsalg deraf i Kommunen eller ikke, men ikke om, hvem der skal have et saadant Udsalg. Jeg har en Følelse af, at dette ogsaa er tilsigtet med Ændringsforslaget, men jeg tror ikke, at det fremgaar saa tydeligt, som det kunde fremgaa. Det er vist ikke Mening, at det skal kunne forbydes eller ved Afstemning skal kunne forhindres, at der kommer en Konkurrent til en allerede bestaaende Købmand i en Stationsby, eller hvad det maatte være, men at det, der bliver Tale om, er, om der i det hele taget i en Kommune skal være Udsalg af spirituøse Drikke. Hvis man kan faa det saaledes, at det helt kan forbydes, har jeg ikke saa stor Betænkelighed ved Ændringsforslaget. Jeg skal ærligt tilstaa, at jeg ikke venter mig saa forfærdelig meget af denne Bestemmelse; Samfærdselsmidlerne ere saa udviklede, at det ikke er vanskeligt enten at lade en Ølvogn køre endogsaa 1 eller 2 Mil med bajersk Øl, hvad der nu er meget almindeligt, eller at sende en Dunk enten til Købstaden eller til den nærmeste Stationsby for at faa den fyldt med Brændevin, og — jeg tror, at jeg i Fjor havde Lejlighed til at sige det — det er min Erfaring, at dette undertiden kan føre til det modsatte Resultat af det, man vil opnaa. Det sker undertiden, det har jeg set Eksempler paa i den By, hvor jeg har boet de fleste Aar af min Levetid. Da der dør blev nedlagt det sidste af de Steder, hvor der kunde faas Brændevin, har jeg siden mange Gange set Folk hente det 2½ Mil borte, og naar de saa fik saadan en Dunk hjem, samlede de en 3—4 Stykker og holdt et ordentligt Sviregilde, saa længe der var noget i Dunken, og saa skulde en anden sende Bud næste Gang. Det kan være, at hvis de kunde være gaaede hen og købt ½ Pægl, var det ikke gaaet saa slemt til. Som sagt, jeg tror ikke, det har nogen stor Betydning. Jeg har ikke noget imod at sætte et vist Aaremaal, saa at det ikke kan lade sig

gøre at bruge Bestemmelsen til at forhindre Konkurrenter fra at komme til; thi det kan jo ikke være Mening. Hvad enten man kan faa Brændevin to Steder i en Kommune eller kun eet Sted, kan komme ud paa eet, Folk faa selvfølgelig alt det Brændevin, de ville have, saa længe der er et Sted, de kunne købe det.

I al Almindelighed har jeg ingen Indvendinger at gøre imod Ændringsforslagene, om der end, som jeg har nævnt, ere enkelte, jeg har Betænkelighed ved. Men i Betragtning af, at alle synes at forudsætte, at Sagen vil ende i et Fællesudvalg, er der formentlig ingen Anledning til at komme ind paa en nærmere Omtale af de enkelte Ændringsforslag. Jeg har i og for sig ikke noget at indvende imod, at Ændringsforslagene blive vedtagne. Jeg kan med adskillige Medlemmer være enig i, at det maa betragtes som et godt Forhandlingsgrundlag, ja, jeg kunde egentlig gaa videre og sige, at overfor det, som fra Landstinget blev sendt ned sidste Foraar, maa det siges at være et Tilbud fra Folketingets Side, der viser, at der her er Forhandlingsvillighed til at naa et Resultat. Navnlig ogsaa ud fra den Betragtning kan jeg anbefale at vedtage de af Udvalgets Flertal stillede Ændringsforslag.

Ordføreren (Kvist): Det er ikke ret mange Bemærkninger, jeg skal fremføre. Jeg vil overfor de Udtalelser, vi hørte fra den højtærede Minister, angaaende Handel med spirituøse Drikke sige, at det jo er en smuk og ideel Tanke, at sige: Vi skulle standse det hele paa een Gang. Men jeg tror, det vil være overordentlig vanskeligt for den højtærede Minister at forme et Ændringsforslag, der skulde muliggøre dette, uden at der i høj Grad blev gjort Krav paa Erstatning. Derfor tror jeg, det er aldeles umuligt at naa dertil. Men naar vi ere klare over dette, at der i høj Grad vil blive stillet Krav om Erstatning fra de handlendes Side — thi dem kan man sandelig ikke gaa hen og tage Bevillingen fra uden Erstatning —, er der kun en af to Veje at gaa, enten at sige fuldt ud: Vi ville slet ikke røre ved dette Forhold, eller ogsaa maa man inddrage Bevillingerne, efterhaanden som de blive ledige. Der er ingen anden Vej at gaa.

Den højtærede Minister havde Betænkelighed med Hensyn til 5 Aars Grænsen for Bevillingerne til Handel og Gæstgiveri. Overfor Handelen kan jeg ikke se, der var nogen Begrundelse i den højtærede Ministers Standpunkt. (*Indenrigsministeren:*